

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการศึกษาโดยใช้กรอบแนวความคิดและทฤษฎีในเรื่องของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาการเผยแผ่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกในตำบลบ้านจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พระธรรมจาริกที่ปฏิบัติศาสนกิจในพื้นที่และแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารมาเรียบเรียงเนื้อหาและสรุปผลถึงวิถีชีวิตประชาชนตำบลบ้านจันทร์สภาพปัญหาและความต้องการใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์และรูปแบบการสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการเลือกแบบเจาะจง จากพระธรรมจาริกที่ประจำอยู่ตำบลบ้านจันทร์ที่เข้าร่วมกันขับเคลื่อนการเผยแผ่พุทธธรรมสู่ประชาชนตำบลบ้านจันทร์จำนวน 7 หมู่บ้าน 7 อาศรม ซึ่งมีพระธรรมจาริกอาศรมละ 1 รูป รวมผู้ให้ข้อมูล 7 รูปในตำบลบ้านจันทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 –พ.ศ.2556 ได้แก่

1. อาศรมบ้านวัดจันทร์
2. อาศรมบ้านเด่น
3. อาศรมบ้านห้วยบง
4. อาศรมบ้านหนองแดง
5. อาศรมบ้านโป่งขาว

6. อาศรมบ้านห้วยฮ่อม
7. อาศรมบ้านแม่แค่น้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเภทเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์จากพระธรรมจาริก (โดยการวิจัยครั้งนี้จะกระทำการเก็บรวบรวมโดยสนทนากลุ่ม) มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของพระธรรมจาริก
- 1.2 บริบทและวิถีชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์
- 1.3 สภาพปัญหาและความต้องการนำหลักพุทธธรรมไปปรับใช้เพื่อแก้ไข

ปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์

1.4 รูปแบบการสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์

2. แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหนังสือประวัติ

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยต่างๆ
2. ลงพื้นที่สำรวจเนื้อหา ข้อมูล กำหนดขอบเขตและแนวทางการเก็บข้อมูล
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกเอกสาร และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่

ปรึกษา

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ นำไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 3 ท่านคือ

อาจารย์ ดร.ขวัญฟ้าศรีประพันธ์คณะสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์อินทนนท์คณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ท้าวญเอกจันทร์อาจารย์หัวหน้าวิชาพระพุทธศาสนามหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

5. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงศูนย์พระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์
2. ส่งหนังสือขอสัมภาษณ์จากบัณฑิตวิทยาลัยถึงพระธรรมจาริกตำบลบ้าน
จันทร์
3. การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์
  - 3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์และติดต่อพระธรรมจาริกเพื่อขออนุญาตและนัด
หมายเพื่อทำการสัมภาษณ์
  - 3.2 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ประชาชนและพระธรรมจาริกที่ตำบลบ้าน
จันทร์ โดยการจดบันทึก
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารมาเรียบเรียงเนื้อหาและ
สรุปผลถึงบริบทและวิถีชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์ สภาพปัญหาและความต้องการหลัก
พุทธธรรมในการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์ และรูปแบบการสื่อสารในการเผยแผ่
พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์แล้วส่งข้อมูลให้พระธรรมจาริกตรวจสอบข้อมูลเพื่อ
ความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พระธรรมจาริกมาจัด
หมวดหมู่และสรุปแบบอุปนัย และวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกเอกสารและนำข้อมูลทั้งหมดมา
สรุปผลตามวัตถุประสงค์แล้วทำการอภิปรายผล